

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA

KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 1 TELEFON 83-22 DO 83-25

ROKOPISI SE NE VRACAJO

IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

INŠERAINI ODDEREK LJUBLJANA

TELEFON 83-94

POSTNI CEKOVNI RACUN LJUBLJANA ŠTEV. 4-90601-1

OGLASI PO CENIKU

MESEČNA NAROCNINA 45 DIN

Zasedanje Ljudske skupščine FLR Jugoslavije končano

O balkanski federaciji

Govor tov. Moše Pijade

Tov. Moša Pijade je v proračunski razpravi poročal o problemu balkanske federacije. Dejal je med drugim: Res je, da pozna naša javnost dovolj dejstev o tem vprašanju. Toda zadnji čas so izkoristili dve sramotni sodni burki, eno v Budimpešti, drugo pa v Sofiji, za tako nesramno ponarejanje dejstev v zvezi s tem vprašanjem, da je koristno, če se bavimo s tem vprašanjem nekoliko izčrpneje, na podlagi listin, da bi zamašili umazana usta vseh obrekovalcev in vsemu svetu dokazali, kakšne sovražne pobude proti neodvisnosti balkanskih narodov se skrivajo za poizkusom, da bi kompromitirali tudi same ideje jugoslovansko-bolgarske federacije.

V tedniku »Novoje vremja« z dne 28. septembra je zapisano v nekem članku, posvečenem razkrinkavanju »balkanskega načrta ameriškega imperializma«, tole:

»Kakor je izpovedal Rajk na sodni obravnavi, mu je rabel Ranković govoril o načrtih za ustanovitev balkanske federacije pod vodstvom Jugoslavije.«

To je isti načrt, ki so ga med vojno delali poljski avanturisti. Kakor so se sedaj Poljaki, tako se sedaj tudi jugoslovanski fašisti pehajo, da bi postali voditelji podonavske ali balkanske federacije.

V istem listu je rečeno v številki 44 z dne 20. oktobra:

»Listine o tajnih razgovorih, ki jih je imel februarja 1943 v Svici Allan Dulles kot posebni pooblaščenec ameriške vlade s hitlerjevskim predstavnikom knezom Hohenlohejem, kažejo neposredni pravičarstvo načrta za ustanovitev protisovjetske balkanske federacije, ki je bil razkrinkan na budimpeštanskem procesu.«

Ker je moral budimpeštanski proces rešiti vprašanje za zadušitev odpora proti ruskemu gospostvu na Madžarskem, so prepustili podrobno obravnavanje vprašanja o balkanski federaciji za sofijsko reprizo budimpeštanske premiere, ki je hkrati dala tudi splošno smer za vse bodoče podobne procese, ki so postali nujni za pobijanje vedno hušrega odpora v vseh socialističnih državah, ne da bi pri tem izvezli Sovjetsko zvezo, zoper politiko, ki se danes izvaja pod firmo Informbiroja.

Kaj pravi obtožnica zoper Trajka Kostova o tej zadevi? Navajam obtožnico:

»Obtoženi Kostov je upostavljal z vednostjo in soglasjem angleške obveščevalne službe tajne, nedovoljene odnose z jugoslovanskimi voditelji: konec 1944 s Kardeljem, v začetku 1945 z Džilasom in 1946-47 z Rankovićem in Titom, s katerimi se je sporazumel o skupnem delu, da bi Bolgariji odvzeli njeno nacionalno suverenost, ozemeljsko nedotakljivost in neodvisnost, s tem, da bi jo priključili Jugoslaviji, predvsem pa o odcepitvi Pirinske Makedonije v korist jugoslovanske Makedonije.

Razen tega se je obtoženi Kostov tajno sporazumel z vladajočo fašistično Titovo kliko, da bi se sphenialna smer zunanje politike Bolgarije, da bi se ločila od ZSSR in držav ljudske demokracije in da bi se spremenila v kolonijo ameriškega in angleškega imperializma.

Obtožnica nadalje podrobno razčlenjuje to obrekovanje in navaja politična priznanja Kostova ter drugih obrekovalcev. Navedel bom samo najvažnejše. Obtožnica pravi:

»Konec novembra 1944 se je ustavil na poti od Beograda v Skoplje v Sofiji Edvard Kardelj. Javil se je pri Kostovu in imel z njim dveurni razgovor v poslopiju Centralnega komiteja bolgarske Komunistične partije. Ko je izročil Kostovu Titove pozdrave, je Kardelj izjavil, da ima podatke za Kostova kot človeka, s katerim je mogoče upostaviti odkrite zaupne odnose, izhajajoče pri tem od skupnih nacionalnih koristi obeh držav.«

Obtožnica nato navaja tole iz politične izpovedi Kostova:

»Kardelj mi je zaupno sporočil, da so med vojno Angleži in Američani oskrbovali jugoslovanske partizane z orožjem in municijo ob pogojih, da bo po končani vojni držal Tito Jugoslavijo stran od ZSSR in da ne bo dovolil ZSSR upostaviti njenega vpliva, ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi na Balkanu.

Dovolite mi tukan, da mimogrede pripomnim, da hočejo s tem obrekovanjem našega prejemanja pomoči v orožju od zahodnih zaveznikov, majhne, toda vendar neke pomoči, prikriti dejstvo, da so bile naše prošnje sovjetskemu vrhovnemu poveljstvu leta 1942 in 1943, naj bi nam minimalno pomagali z orožjem, municijo, zdravili, oblačili in obutvijo za našo vojsko, neustlišane in da so nam dajali namesto pomoči le nasvete, naj oskrbujejo pri sovražniku, kar smo delali vsakežor tudi brez njihovega nasveta.

Sedaj nas hočejo umazati, da smo prejeli neka orožja od Angležev in

Američanov; koliko pa so ga prejeli Rusi?

V policijskem zaslišanju Kostova se nadaljuje:

»Američani in Angleži so se po besedah Kardelja, trdno odločili, da ne bodo v nobenem primeru dovolili, da bi se ocepilo od bloka zahodnih sil tudi tiste države, ki jih lahko osvobodijo sovjetska armada. Na tem temelju je bil dosežen med Titom, Angleži in Američani še med vojno določen sporazum.«

Nato pravi obtožnica:

Pri zaslišanju je Kostov, govoreč o Titovem načrtu, ki mu ga je sporočil Kardelj, izjavil:

»Kardelj je dejal, da je imela jugoslovanska vlada namen prositi ZSSR, aaj sovjetska vojska zapusti Jugoslavijo, brž ko bodo končane vojaške operacije na jugoslovanskem ozemlju. Vendar to ni bilo dovolj, mi je dejal Kardelj, sovjetska vojska mora oditi tudi iz Bolgarije, ker so Američani in Angleži preveč zainteresirani, da se ne dovolijo upostaviti sovjetskega vpliva južno od Donave.«

Tu pisni obtožnica pozablja, da so bile objavljene listine o razdelitvi interesnih sfer na Balkanu med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo, po kateri je imela Britanija v Grčiji 100% interesov, v Bolgariji 20 do 30%, v Jugoslaviji 50%, vse to pa je ajužno od Donave.

Policijska izpoved Kostova nadaljuje:

»Kardelj je navedel, da smatrata Tito in celotno jugoslovansko vodstvo kot najboljše sredstvo, da se doseže ta smoter, takojšnje priključitev Bolgarije k Jugoslaviji, pri čemer izkoristita v svojo korist idejo o federaciji južnih Slovanov, ki je zelo priljubljena med narodi Jugoslavije in bolgarskim narodom.

»Kardelj je poudaril,« nadaljuje obtožnica, ko navaja doznevno izpoved Kostova, »da je sedaj najprimernejši trenutek za uresničitev te federacije, ker je bil svet še pod vplivom vojne, priključitev Bolgarije k Jugoslaviji v obliki federacije pa bi bila relativno gladka. Treba je samo delati hitro in odločno, je poudaril Kardelj, da se postavi svet pred izvršeno dejstvo, s katerim se bo končno vendar, hote ali nehoti, sprizamil.«

Obtožnica pove, kateri »sveti« je bilo treba postaviti pred izvršeno dejstvo. Ali je to sovjetska vlada, ki je, kakor bomo videli, od početka do konca sodelovala v vseh pogajanjih za ustanovitev jugoslovansko-bolgarske federacije? Ali je to angloameriški svet, po čigar nalogu, kakor pravi ista obtožnica, je hotel Kardelj v sporazumu s Kostovom ustvariti federacijo oziroma »priključiti Bolgarijo k Jugoslaviji?

Vendar je Kostov — pravi nadalje obtožnica — nekoč podvomil v to ter dejal, da se zavezniki lahko izjavijo proti Titovemu načrtu in imajo verjetno namen napraviti to, če bi o tem sklepali po njihovem tisku. Kardelj je potolažil Kostova ter mu dejal, da

ima jugoslovanski načrt stvarno podlago. »Angleži in Američani — je dejal (Kardelj) — so izrečno obljubili Titu, da ne bodo ovirali priključitve Bolgarije k Jugoslaviji. Po Kardeljevih besedah so opozorili Tita, da bodo napravili formalni protest, dvignili po svoji navadi hrup v svojem tisku, da bi zopet po svoji navadi otožili ZSSR za federacijo in da bodo to izkoristili za odpoved nekaterih svojih obveznosti. Američani bodo pa sprejeli federacijo kot gotovo dejstvo.«

Ta del obtožnice je zanimiv zato, ker zveni, kot da bi se hotela Sovjetska zveza oprstiti, ker je v februarju 1945, ko bi morala biti podpisana pogodba o federaciji, zahtevala od nas, naj pogodbo podpisamo, ker so Angleži vložili protest pri sovjetski vladi proti federaciji.

Nadaljujoč v tem slogu, pravi policijsko zaslihanje Kostova:

»Kardelj je poudaril, da je treba priključitev Bolgarije k Jugoslaviji pospešiti iz drugih razlogov, dokler se Georgij Dimitrov še ne vrne v Bolgarijo, kajti njegova vrnitev bi povzročila nove težave. Georgij Dimitrov bi seveda odločno nastopil proti omenjeni zunanje-politični orientaciji skupne države. Bolje je, — je dejal Kardelj — če Dimitrov ostane v Moskvi.«

Po tem zaslišanju je na vprašanje Kostova kako si jugoslovanski voditelji zamišljajo ustvaritev federacije, Kardelj odgovoril, »da se mora po mnenju Tita in drugih jugoslovanskih voditeljev Bolgarija priključiti k Jugoslaviji kot njena sedma republika.«

Nato nadaljuje obtožnica: »Kostov obvešča vodstvo bolgarske partije o sporazumu s Kardeljem (leta 1944 je bil na čelu tega vodstva), da je Kardelj postavil vprašanje za ustvaritev federacije med Bolgarijo in Jugoslavijo ter obljubil, da bo v kratkem času poslal pismeni odgovor jugoslovanske vlade o tem vprašanju. Po nekaj dneh je prišel iz Beograda jugoslovanski predlog, ki ga je Kostov predložil v rešitev Politbiroju Centralnega komiteja.« (Niti obtožnica niti celo sodna obravnava ništa poznali, zakaj sodišče ni zahtevalo tega pismenega predloga iz arhiva Centralnega komiteja VKP-b.)

V zvezi s tem daje Kostov naslednje izjavo: »V osebnih razgovorih pred proučenjem tega vprašanja sem poudaril, da skušajo Tito in Jugoslovani hitro delati ter ne odlašajo z odločitvijo, ker imajo Angleži in Američani nekaj v načrtu in skušajo preprečiti celo stvar.«

Partijsko vodstvo je bilo pripravljeno sprejeti jugoslovanski predlog, vendar si je prizadevalo, da bi ta predlog izročili tudi Dimitrovu kot članu Politbiroja CK VKP(b) in zahtevali od njega njegovo mnenje. To je tudi preprečilo uresničitev načrta, ki si ga je zamislil Tito.«

»Prvenstveni načrt Tita je po izjavi Kostova — nadaljuje obtožnica — »doživel poraz spriču tega, ker je prišlo iz Moskve kategorično opo-

zoroilo tovariša Dimitrova, da se ne hiti s priključitvijo Bolgarije k Jugoslaviji.

Kostov je potrdil to okoliščino pri zaslišanju in dejal:

»Dimitrov je opozoril Politbiro CK, da bi utegnla imeti ustanovitev federacije brez poprejšnjih zunanje političnih priprav nezaželene posledice zlasti za Bolgarijo, če se upošteva njen položaj premagane države. Tako je Tito načrt za naglo priključitev Bolgarije k Jugoslaviji že pred koncem druge svetovne vojne leta 1944 utrpel poraz, ne po naši krivdi.«

Tega je torej kriv Georgij Dimitrov.

Dovolj in mnogo sem tukaj navedel, bilo pa je nujno, da bi bolje razkrinkali falzifikatorje. Omenil bom samo še to, da obtožnica navaja tudi zaslišanju obtoženega Stefanova — odstavek, ki govori o nekakšnem osnutku pogodbe za priključitev Bolgarije k Jugoslaviji, ki je bil sestavljen že v pričetku januarja leta 1945, ki pa ni bil podpisan, čeprav so se s Kostovom že sporazumeli o ustanovitvi federacije iz razlogov, ki niso bili odvisni od njega (Kostova). Da bi bilo tudi nam še bolj jasno, česa nas obtožujejo sedanjji bolgarski voditelji in tisti, ki se jih poslužujejo, bom navedel samo tale odstavek iz uvodnika »Rabotniškega delca od 13. decembra — dneva, ko je bila izrečena obsodba nad Kostovom:

»Dodela drugačen je sporazum, ki sta ga podpisala Trajko Kostov in Kardelj novembra 1944. V bistvu ni nič skupnega s federacijo južnih Slovanov. V bistvu gre za svobodno priključitev Bolgarije kot sedme republike k Jugoslaviji. Vsakdo ve, da tako imenovane zvezne republike obstojajo v Jugoslaviji zgolj formalno, v resnici pa so dodela podrejene Beogradu. Bolgarija bi morala torej prav tako izgubiti svojo državno samostojnost in izročiti usodo v roke klike

Ljudska skupščina FLRJ

SOGLASNO SPREJELA PREDLOG vsedravnega proračuna za leto 1950

Po govoru tovariša Moše Pijade so govorili Miha Marinko, Marin Četinić, Boško Krstić, Nikola Jakšić, Dušan Muško in Ismet Sačiri. S tem je bila lista prijavljenih govornikov izčrpana in končana splošna diskusija o predlogu vsedravnega proračuna za leto 1950.

Drugi seji Zveznega sveta je prisostvoval predsednik ministrskega sveta maršal Tito s člani vlade. Predsednik je podpredsednik Franjo Gaži. Na dnevnem redu je bilo glasovanje o vsedravnem proračunu za leto 1950.

Ljudski poslanci so glasovali posamič. Vsi ljudski poslanci so glasovali »za« in s tem je bil predlog vsedravnega proračuna v Zveznem svetu sprejet.

Potem je Zvezni svet soglasno sprejel zakonski predlog o vsedravnem zaključnem računu za leto 1949.

Na svoji drugi seji je Svet narodov sprejel predlog vsedravnega proračuna za leto 1950 in predlog za vsedravnemu zaključnem računu za leto 1948.

S tem je osmo zasedanje Ljudske skupščine FLRJ končalo svoje delo.

političnih pustolovcev in imperialističnih agentov s Titom na čelu.«

Tovariši ljudski poslanci! Dovolite mi, da prav zaradi tolikšnega navajanja napravim kratek rezime tega opisanega jugoslovansko-bolgarskih razgovorov o federaciji ob koncu vojne, kakršno je v sofijski obtožnici.

Po tem opisu so se dogodki razvijali takole:

Prvi predlog za ustanovitev federacije — ali kakor obtožnica in sedanje vodstvo BKP ugotavlja: »za priključitev Bolgarije k Jugoslaviji« — je tovariš Kardelj podal v Sofiji konec novembra leta 1944, in sicer ustno. Ta predlog je ustno razložil Kostovu v enem samem, dve uri trajajočem razgovoru v poslopiju Centralnega komiteja BKP, ko je bil Kostov na čelu Partije.

Kardelj je v omenjenem razgovoru obljubil Kostovu, da bo v najkrajšem času poslal tudi pismeni predlog jugoslovanske vlade.

Kostov nato sporoča Politbiroju CK BKP, po odhodu tovariša Kardelja, da je Kardelj postavil vprašanje ustanovitve federacije in obljubil pismeni predlog jugoslovanske vlade.

Nekaj dni potem so iz Beograda dobili pismeni predlog in Kostov ga je predložil v reševanje bolgarskemu Politbiroju. Vodstvo partije je bilo naklonjeno sprejetju jugoslovanskega predloga, vendar si je prizadevalo, da bi najprej zvedelo za misljenje Georgija Dimitrova, ki tedaj ni bil v Bolgariji.

Dimitrov je tedaj opozoril Politbiro, naj ne hiti s priključitvijo Bolgarije k Jugoslaviji.

ZSSR ter jo spremenili v kolonijo ameriškega in angleškega imperializma

Kakšna pa so dejstva, ko jih vzamemo iz rok ponarejevalcev?

Datum obiska tovariša Kardelja v Sofiji in obtožnica i policijsko zaslišanje Kostova postavljajo na konec novembra. Po poročilu Bulge je priča Grigorov izjavil na obravnavi, da je bil to obisk novembra. Po poročilu Tassa je Grigorov dejal, da je bil konec l. 1944, po poznejšem poročilu radia Sofije pa je Grigorov dejal »pomi- ni l. 1944«. Tu očitveno nekaj šušmarijo, ko ne moremo natančno zvedeti niti za izpovedbo na javni obravnavi: Torej imamo samo november in zimo.

Pa se tudi imajo za kaj izmikati. Zima je vesakor bila, celo sneg in mraz, kot bomo videli, toda november ne, kajti tovariš Kardelj, ki je potoval skozi Sofijo in Skoplje na zasedanje Asnoma, bil v Sofiji 22. in 23. in 24. decembra in je odpoval iz Sofije v Skoplje šele 23. decembra.

Kje pa se je tovariš Kardelj tako dobro skrivil v Sofiji od 22. do 23. decembra, ko je tožilec za ves ta čas našel samo dveurni razgovor tovariša Kardelja s Kostovom takoj zvečer, ko je prispeel? Mar ni nihče drug razen Kostova videl tovariša Kardelja in njegovega spremstva? Mar je samo uradnik aparata Grigorov opazil tov. Kardelja in nihče od članov Politbiroja? Kdo je uradnik Grigoriju povedal, da je to prav Kardelj? Mar tudi Kimon Georgijev ni pripovedoval nikomur iz Politbiroja, da se je srečal s Kardeljem?

Obtožnica pravi, da je prinesel tov. Kardelj predlog za federacijo v Sofijo ustno in ga ustno obrazložil samo Kostovu v dveurnem razgovoru. Kakšna so dejstva? Dopisovanje med našim in bolgarskim Centralnim komitejem o vprašanju federacije in izmenjave raznih osnutkov se je v resnici pričelo že od začetku novembra. Te osnutke sta izmenjavala tudi naš Nacionalni komitej, ki je bil tedaj naša začasna vlada, in bolgarska vlada. Preden je odšel tov. Kardelj v Sofijo, sta dobila bolgarski CK in vlada od nas dva osnutka pogodbe, mi pa od njih enega, a takoj v pričetku novembra smo imeli pismo bolgarskega CK št. 61 z dne 2. novembra o vprašanju Pirinske Makedonije (tedaj to še ni bil Pirinski kraj). To pismo je prinesel major Pavel Carvulanov, ki je prišel s pooblastilom CK Bolgarske partije št. 59 z dne 2. novembra urediti vprašanje upostavitve rajdiške zveze med obeh CK.

Prvi osnutek bolgarskega CK in bolgarske vlade, ki je prišel k nam kot odgovor na naš osnutek, so nam poslali po podpolkovniku Ivanu Prvanovu Pejevču, imenovanem Pavel, 13. novembra. Z istim datumom mu je bilo izdano potrdilo kot zapnemu kurirju CK s šte. 124 z dne 13. novembra. Podpolkovnik Prvanov je ponovno prišel v Beograd v decembru, drugo polmočje pa mu je bilo izdano 9. decembra s šte. 231.

Poleg vseh teh osnutkov je nosil s seboj tovariš Kardelj v Sofijo nove osnutke. Tam je naletel na nov bolgarski osnutek, ki je bil izdelan in bolgarskim CK na podlagi brzojavke Georgija Dimitrova, ki je bila sprejeta dan prej, kot je prispeel tovariš Kardelj v Sofijo.

Kakor vidimo, je bilo mnogo osnutkov pogodb izdelanih z ene in z druge strani, preden je imel Kardelj razgovor v Sofiji. Za tem se vidi, da je bil Dimitrov na tekočem glede na razgovore prav tako pred prihodom Kardelja v Sofijo in dejansko od vsega začetka. Na tekočem so bili o tej stvari tudi predsednik bolgarske vlade Kimon Georgijev kakor tudi minister za zunanje zadeve Petko Stajnov in poslanik v Beogradu Petar Todoro. Na tekočem je bila o stvari od začetka tudi sovjetska vlada. Tako je n. pr. že 22. novembra dejal J. V. Stalin v razgovoru s tov. Kardeljem. Tov. Stanojem Simićem in Ivanom Subasićem: »Pospešite je treba proces federativne združitve z Bolgarijo, kajti če to ljudstvo želi, mu tega ne more nihče preprečiti.«

Vsi ti osnutki, izdelani obojestransko pred potovanjem tov. Kardelja v Sofijo, so v naših rokah, vesakor pa bi jih tožilec lahko našel tudi v arhivu bolgarskega CK in bolgarske vlade, če bi jih hotel poiskati. Toda, kam bi tedaj šel zaratniški tajni nedovoljeni dveurni razgovor Kardelj-Kostov? Videli smo, da se tožilec ni

Danes bo začela obratovati NOVA HIDROCENTRALA NA SAVICI

Na Savici se bo danes zavrtel eden izmed dveh agregatov naše nove, pravkar dograjene visokotlačne hidrocentralne. Veliki, 20 ton težki generator za to hidrocentralo je izdelal slovenski kolektiv tovarne »Rade Končar« v Zagrebu. Gnala ga bo z vsake strani pa ena Peltonova turbina. Ta dvočlenski kompleks »2200 konjskih moči. Obe turbini kakor tudi dve enaki za drugi agregat so izdelali v »Litostroj«.

Nič manj lep in veličasten ne bo slap Savice, čeprav je danes ukročena. Pod slapom so junaški delavci zgradili pregrado in vse naprave, ki bodo preprečile, da bi voda proti turbinam nosila tudi kamenje, pesek in drevje. Ta pregrada bo prisilila Savico, da bo odtekala po 2 km dolgem dovodnem rovu do vodostana, od koder bo z veliko silo padala 225 m globoko na lopatic 4 turbin v strojnici ob Savici

nedavno zgrajenemu daljnovožu proti Radovljici in od tod do naših tovarn in drugih potrošnikov. Predvsem pa bo električna energija saviške hidrocentralne gnala naprave v novi valjnari delbele pločevine na Javorniku, ki je začela obratovati nedavno na Dan republike. Marsikdo, ki si je te dni ogledal novo hidrocentralo na Savici, se je čudil tolikšnemu uspehu naših delavcev, ki so izdelali stroje, kakor »edi uspehu graditeljev, ki so si z velikim trudom priborili končno zmago, v ka-

tero so večasih podvomili celo požrtvovalni delavci »Gradišca«. V zadnjem času so prišli na Savico samo domači monterji in vgradili v novo strojnico in razdelilnico domače stroje in opremo. Postavili so generator, obe turbini, transformatorje, sestavili in zvarili tlačni cevovod, montirali razdelilne naprave in vso ostalo opremo, od »tevilnih instrumentov pa le neznanost stevalo instrumentov iz inozemstva. Tako so graditelji končali svoje poigruletono delo z neposnim veseljem in ponosom. Ti naši delavci, monterji in strokovnjaki se bodo sedaj še z večjo samozavestjo z novimi izkušnjami in s podojvenim delovnim poletom lotili gradnje nadaljnjih hidrocentral in drugih naprav našega elektro-gospodarstva.

Vse načrte za gradnjo te hidrocentralne, kjer bodo v kratkem montirali še drugi agregat, so izdelali strokovnjaki »Hidroelektroprojekta« v Ljubljani. Nato so pohiteli z načrtom in delom v »Litostroj« in v tovarnah »Rade Končar« ter »Munja« v Zagrebu. Hkrati pa so se delavci »Gradišca« vztrajno borili, da izvrše gradbena dela v predpisanim roku. Graditelje je najbolj ovirala voda, tako pri kovanja temeljev za strojnico, še bolj pa v rovih, kjer so morali minerji neseštokrat delati v vodi, ki jim je dostikrat segala do pasu. Toda kljub temu so vztrajali. Sele sredi decembra so prebili 2 km dolgi dovodni rov, v katerem je bilo treba izkopati 13.310 kubničnih metrov skal. Zato so morali posebno hiteti betonirji, ki so dobili pomoč še iz gradbišč v Mostah in Medvođah.

Na gradbišče je v jeseni začelo pribajati vsak dan več kamionov. Toda ti kamioni niso več dovažali samo lesa in cementsa. V oktobru in v novembru so h Savici začeli prihajati tudi monterji in skupaj z njimi stroji z opremo. Zbrali so se znani monterji podjetja »Hidrocentralna« iz Maribora, nadalje monterji iz »Litostroja«, in tovarni »Rade Končar« in »Munja«, monterji podjetij »Elektromontaža« iz Zagreba in Ljubljane, varilci Generalne direkcije elektro-gospodarstva Slovenije in mnogi drugi. Tlačni cevovod so izdelali iz debele pločevine v tovarni »3. maja« na Reki. Vsa cev od vodostana do strojnice je električno zvarjena. Ta tlačni cevovod hidrocentralne na Savici je dobro preizkušeno, čeprav takšnih naprav prej nismo izdelovali doma.

Na Savici so že preskusili tudi generator in obe »urbini. Pred dnevi so graditelji, monterji in strokovnjaki prvič poslušali hrmeje v strojnici. Vsi od prvega do zadnjega so bili ponosni na našo mlado težko industrijo. Občutili so, da niso delali zaman.

Danes bodo v strojnici ob Savici spet nihali instrumenti in merili električno energijo, ki jo bo nova hidrocentrala odslej dan in noč pošiljala v pomoč našim delavcem v industriji. Udarnikom, katerih ni malo tudi na tem gradbišču, se bo danes pridružilo 60 novih. Ta častni naslov in priznanje niso zaslužili samo ti delavci, ampak ga je zaslužil ves delovni kolektiv ob Savici, ki je z delom in svojo poštivnostjo dostojno odgovoril vsem tistim, ki nas obrekujejo in so nam nevoščljivi, ker vidijo, da smo v resnici sami zmoini razviti industrijo, graditi socializem in ustvariti boljše življenje našemu delovnemu človeku.

Zasedanja Ljudske skupščine FLRJ

V poštne, telegrafskem in telefonskem prometu smo že presegli petletni plan

V svojem referatu je minister za pošto, telegraf in telefon tov. Zaim Sarac predložil, da bo letošnji plan poštne, telegrafskega in telefonskega prometa izpolnjen s 109,7 %, čeprav je bil ta plan v primeru z letom 1948. povzihan za 23 %. Tako smo v poštne, telegrafskem in telefonskem prometu presegli že tisto višino, ki je določena za zadnje leto petletke.

Medkrajevni telefonski promet je bil letos skoraj šestkrat večji kakor leta 1939. Krajevni telefonski promet se ni v taki meri povečal, vendar so tu take obsežnejše. Temeljni vzrok je v tem, da smo zmogljivost medkrajevnih zvez povečali in zveze modernizirali, medtem ko smo v avtomatizaciji krajevne prometa zaostali, in sicer zaradi neizpolnitve pogodb za dobavo avtomatskih central iz držav Vzhodne Evrope. Ministrstvo je vse storilo, da se organizira v lastnih delavnih in montažnih podjetjih domača proizvodnja naprav za telegraf in telefon. Zagrebški kolektiv je s svojimi deli dokazal, da lahko doma izdelamo tudi najbolj zamotane mehanizme. Ta kolektiv je že serijsko izdelal in montiral več central za 200 in več priključkov sistema CB, ki odlično funkcionirajo. Preobremenitev avtomatskih central v velikih mestih je treba odpraviti s povečanjem zmogljivosti. Po planu za prihodnje leto se bo zmogljivost avtomatskih central povečala za 27 %.

Z napravami, ki smo jih kupili v inozemstvu in jih bomo dobili prihodnje leto, bo postal glavni nosilec telefonskega prometa visokofrekvenčni telefonski sistem, čigar uporaba je bila v stari Jugoslaviji šele v začetku razvoja. Medkrajevna kablovska mreža je danes še skromna, nujne potrebe pa so zahtevale hitro vzpostavitev nadaljnjih zračnih linij. Popravljen in novozgrajene telefonske linije so urejene za nizko frekvenčne prenose, razen specialnih linij in tistih linij, ki jih gradimo. V planu kapitalne graditve za prihodnje leto je zagotovljen material za stabilizacijo obstoječih ter izgraditev rezervnih linij in tras, s čimer se bo stopnja večkratnega izkoriščenja telegrafskih in telefonskih sredstev povečala in se bo hkrati zboljšala kakovost prenosa.

Z novo upravno razdelitvijo ljudskih republik na oblasti je bilo treba v kratkem času izven plana zagotoviti zveze oblastnih središč z republikami in oblastnih središč z okrajnimi. V prihodnjem letu bo v ta namen zgrajenih še 150 novih telefonskih zvez.

Tudi pošta mreža se je z ustanovitvijo 867 poštne ustanov znatno razširila, tako da imamo danes še enkrat toliko poštne ustanov, kakor v začetku petletke. Tudi dolžina poštne mreže je letos povečala za 47 %. Tako je zmanjšana neenakost poštne službe med mestom in vasjo.

Poročilo zveznega ministra za pravosodje tov. Frana Frola

Ko je zveza Ljudska skupščina potrdila ukaz Prezidija, o določanju pristojnosti oblastnih ljudskih odborov, je dobil besedo minister za pravosodje vlade FLRJ Frano Frol, ki je v začetku svojega govora naglasil, da je imela pravosodna uprava letos važne naloge pri socialistični graditvi. Pravilna izbira in razpored sodniških kadrov in njih strokovno in politično izobrazbo, pravilna teritorialna razdelitev sodišč, materialno zavarovanje in nameščenje sodišč, skrb za porotniški kader, problem advokature in pridobivanje sodne prakse so bile glavne naloge.

Pri vseh nedostatkih, je naglasil minister Frol, mislim, da so naša sodišča izvršila vse svoje naloge, pri čemer ima na eni strani zaslug pravilno sodelovanje med sodišči in pravosodno upravo, na drugi strani pa med javnim tožilstvom in ljudskimi odbori. To sodelovanje je bilo stalno in je dobro vplivalo na delovanje sodišč.

Ko je govoril o nadzorstvu višjih sodišč nad delom nižjih sodišč in o problemih advokature, je naglasil:

Neugnana obrekovna kampanja voditeljev ZSSR in drugih informbirojskih držav se je izražala tudi v delu sodišč, ki so morala še bolj okrepiti delovanje, hkrati pa obvarovala demokratičnost našega socialističnega pravosodja.

Kot glavne naloge v letu 1950, je označil:

Organizacijsko okrepitev naših sodišč, intenzivno delo za strokovno in politično izobrazbo sodnikov in ostalega sodnega osebja, organizacijsko okrepitev okrajnih sodišč, močnejšo povezavo organizacije dela in metod dela pravosodne uprave s sodno prakso in povečano delo vrhovnih sodišč pri izenačenju in pridobivanju sodne prakse.

Govor predsednika vlade LR Bosne in Hercegovine

Djuro Pucar, predsednik vlade LR Bosne in Hercegovine, je v svojem govoru naglasil, da je v predloženem vsedržavnem proračunu kakor tudi v prejšnjih proračunih prišla do polnega izražja pravilna nacionalna politika naše Partije in vlade.

Ker gospodarsko zaostali republik državni proračun zagotavlja ves razvoj, je dokaz, da so v naši državi doseženi taki odnosi med republikami, ki omogočajo v enaki meri njihov razvoj in okrepitev, kakor tudi razvoj in okrepitev Jugoslavije kot celote.

Potem je poudaril, da je industrija LR Bosne in Hercegovine v celoti izpolnila svoj plan proizvodnje s 104,9 %. Z dvigom republiške industrijske pro-

izvodnje je združen tudi dvig proizvodnje v zveznih podjetjih.

Socialistično preobrazbo kmetijstva je označil tako:

Letos je dosežen velik napredek pri okrepitvi socialističnega sektorja v kmetijstvu. Potrebno je naglasiti, da je bilo v naši republikani ob tem času vsega skupaj okrog 120 kmetijskih obdelovalnih zadrug, zdaj pa jih imamo že nad 1500 s 56.590 gospodarstvi, kar je 14 % od skupnega števila kmetijskih gospodarstev.

Napredek proizvodnje in vsej državi je omogočil zboljšanje preskrbe prebivalstva, kar dokazuje obseg blagovnega prometa. Dosežen je blagovni promet, ki je za 11 % večji, kakor je bil lani.

Do 29. novembra so izpolnili plan 609 delovnih kolektivov

Govor Djure Salaja, predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije

Ljudski poslanec Djuro Salaj, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije, je govoril o delu delavskega razreda v borbi za izpolnitev prvega Titovega petletnega plana. Med drugim je naglasil:

Dvig socialistične zavestnosti našega delavskega razreda, globoka vera v pravilnost poti, po kateri naša vodita naša Partija in tovariš Tito, želja, da našo državo od nekdanjega zaostale agrarne preobrne v napredno industrijsko svetovno državo socializma, vse to je dajalo našemu delavskemu razredu največji delovni polet in poživitev v borbi za izpolnitev planskih nalog. Zaradi tega se naš delavski razred ni dal preplasti z gospodarsko blokado, z najhujšo kampanjo obrekovanja in laži in tudi ne z rožljanjem orožja na naši meji.

Prav v dobi, ko je informbirojska obrekovna kampanja začela razglajati našo državo za fašistično in naše partijske, državne in druge voditelje za gestapovce, je začel naš delavski razred razvijati gibanje za visoko produktivnost dela kot višjo stopnjo socialističnega tekmovalstva.

To gibanje je opisal tako:

Najbolj učinkovita oblika borbe za visoko produktivnost dela je brigadni sistem dela. To gibanje se je začelo v čast obletnice V. kongresa KPJ in od takrat neprestano raste število brigad v vseh rudnikih, tovarnah in podjetjih, ki se borijo za visoko produktivnost dela. Tako je na primer konec novembra letos delalo v rudarstvu 919 brigad s 7856 brigadniki, v gradbeni stroki 1302 brigadi s 13.000 brigadniki, v kovinski industriji 700 brigad z 9.000 brigadniki, v lesni industriji 27 brigad, v ladjedelnici 1396 brigad, v pristanških 26 brigad itd. Brigade za visoko produktivnost dela je danes največje in prerasta tako v stal-

vin, proizvodnih sredstev in drugih predmetov. Nič manjšo pozornost je treba posvečati boljši kakovosti vseh proizvodov, da bi našim potrošnikom zagotovili visoko kvaliteto blaga, prav tako pa našemu gospodarstvu boljše surovine in boljše finalne proizvode.

Sindikalne organizacije bodo za izvršitev planskih nalog leta 1950 neumorno mobilizirale delavski razred in delale za okrepitev njegove enotnosti, da bi tako pod vodstvom Partije in tovariša Tita z uspešno izgraditvijo socializma izbojevali popolno zmago.

Proračun LR Makedonije je nad 6 milijard

Predsednik vlade LR Makedonije tov. Lazar Koliševski je v svojem govoru poudaril, da pomeni letošnji proračun 6 milijard in 462 milijonov v primeru z lanskim letom znatno zvišanje, ki znaša 70 %. To povečanje proračuna LR Makedonije je predvsem posledica nagle rasti njene gospodarske moči. Dviganje narodnega dohodka pa rezultira iz uspešnega izpolnjevanja planskih nalog v preteklih treh letih. L. 1949 je znašal narodni dohodek 11.497.707.000 din, kar je 47 % več kakor l. 1947. L. 1950 pa bo znašal v primeru z l. 1947 že 74 %. Tako bo LR Makedonija to leto dosegla že 88 % tistega narodnega dohodka, ki je določen v petletnem planu.

V borbi za graditve socializma je makedonsko delovno ljudstvo doseglo

letos velike uspehe. Z velikim požitvovanjem pri delu je izpolnilo letošnji plan industrijske proizvodnje s 108 % mesec dni pred rokom. Povečala se je tudi produktivnost dela. Število udarnikov se je dvignilo na 7500, kar je 75 % več kakor v l. 1948. Delovno ljudstvo LR Makedonije s pogumom sprejema vse naloge, ki jih bo moralo izpolniti v l. 1950, in se ne boji nobenih težav.

Narodni dohodek se je v LR Črni Gori letos dvignil za 63 %

Gospodarski napredek LR Črne gore kaže v minulih treh letih stalno dvig, je v razpravi izjavil predsednik vlade LR Črne gore Blažo Jovanović. V tem proračunu je sicer še primanjkljaj v znesku 1.1 milijarde, ki ga bo poravnala dotacija iz zveznega proračuna. Toda z izpolnitvijo petletnega plana bo Črna gora že imela višje dohodke kakor izdatke. To jasno govori o tem, da se prej nič ne briga za Črno goro, ki zato ni mogla izkoristiti svojih gospodarskih virov. Danes se to odločno spreminja, v novi Jugoslaviji se Črna gora spreminja iz pasivne v aktivno deželo.

V l. 1949 se je narodni dohodek v Črni gori povečal v primeru z l. 1947 za 63 %. Kupna moč prebivalstva se je v primeru z l. 1947 povečala letos za 58 %. Tudi lastni dohodki republik naraščajo. Če so ti dohodki znašali l. 1947 100, so l. 1948 znašali 162 in letos 216.

Zvezna industrija ognjevdržnega materiala je izpolnila letni plan

Naša industrija ognjevdržnega materiala, je letos zadnja zaostajala za planom, je letos predčasno izpolnila letno proizvodno nalogo. Vsa podjetja direktorije zvezne industrije ognjevdržnega materiala so kot celota izpolnile letni plan 22. decembra s 100,7 %.

Uspeh te industrije je zlasti pomemben, če upoštevamo velik pomen ognjevdržnega materiala za vso našo industrijo, zlasti pa za težko industrijo. Obratovanje plavžev in jeclarn je v veliki meri odvisno od neobno potrebnega materiala, ki vzdržl visoko temperaturo. Samotni material pa potrebujejo tudi drugi metalurški obrati, cementarne, apnenice in podobni obrati, specialni samotni material pa je potreben tudi za naše lokomotive, za vzdrževanje ladijskih in drugih kolov ter naprav kemične industrije.

Od posameznih podjetij je tovarna šamota v Partizanih izpolnila letni plan po obsegu in vrednosti že 23. novembra, tovarna šamota v Mladencu pa 6. decembra. Rudnik magnezita Goleš v Kosmetu je izpolnil svoj letošnji plan po obsegu in vrednosti že 24. novembra, in sicer v proizvodnji surovega, pečenega in mletega magnezita. Še pred novim letom pa bosta izpolnila letni plan rudnik za pridobivanje ognjevdržne gline v Arandjelovcu in rudnik magnezita Drenica.

Celjska tovarna pohištva je izpolnila letni plan

Dne 29. decembra dopoldne je delovni kolektiv tovarne pohištva v Celju izpolnil letošnji planski nalog. Delavci in strokovnjaki so v letošnjem letu izdelali 400 družinskih spalnic iz orehovega lesa, poleg tega pa so izven plana napravili še 350 filtričnih plošč in okvirjev, ki jih uporabljajo v kemični industriji za stiskanje barv. Delavci so s prostovoljnim delom preuredili svoj

obrat in opravili več kakor 3000 prostovoljnih delovnih ur. V bitki za plan si je osemnajst delavcev osvojilo častni naslov udarnika, trije delavci pa so postali dvakratni udarniki.

Te dni je še vrsta velikih delovnih kolektivov končala borbo za izpolnitev letošnjega proizvodnega plana in se pridružila zmagovitemu kolektivom, ki so že prej izvršili svojo nalogo.

Med železarskimi kolektivi je v ponedeljek 26. t. m. izpolnil svoj letni proizvodni plan kolektiv železarne v Gušanjcu, in sicer kot drugi železarski kolektiv v Sloveniji.

Tovarne kmetijskih strojev in orožja so že po večini izpolnile letni plan. V ponedeljek je izvršil svojo letno nalogo še kolektiv tovarne kmetijskih strojev in orožja v Proletcu v Leskovcu. V tej tovarni so letos začeli izdelavati novo vrsto kultivatorja za peso. Letošnji plan tega podjetja je bil za 65 % večji od lanskega.

Kolektiv mnogih podjetij, ki so že izpolnili letne planske naloge, se sedaj borijo, da bi s čim večjim odstotkom presegli letni plan. Delovni kolektiv mariborske livarne je že v oktobru sprejel obveznost, da bo letni plan presegel za 15 %, na Dan republike pa je to obveznost povisil na 20 %. Da bodo tudi ta povišani odstotek dosegli, nam potrjuje okolnost, da je tovarna že do pretekle srede izpolnila letni plan s 118,2 %.

Med velikimi dalmatinskimi delovnimi kolektivi je izpolnil svojo letno plansko nalogo tudi kolektiv elektro-metalurške kombinata v Sibeniku. Letni plan bi bil že prej izpolnjen, če ne bi proizvodnja trpela v poletnih mesecih zaradi pomanjkanja električne energije, ki jo podjetje dobiva iz velike hidrocentrale na Krki.

Uspehi prvega brigadirskega tečaja na Kapeli

Dne 10. januarja se bo pričel nov tečaj, v katerega bo sprejetih 40 zadrugnikov

Do leta 1949. je bila na državnem vinogradniškem posestvu Kapela enoletna vinogradniška sadrška šola, ki je bila potem zaradi nujnih potreb brigadirskega kadra po naših kmetijsko-obdelovalnih zadrugah začasno ukinjena. Namesto nje je ministrstvo za kmetijstvo organiziralo brigadirski tečaj.

Prvi tak sadrški-vinogradniški brigadirski tečaj se je začel letos v oktobru. Namen tečaja je vzgojiti res dober brigadirski kader, ki bo znal izvajati upravno-operationske, organizacijske ter planske naloge v naših obdelovalnih zadrugah. Tečaj je trajal tri mesece ter so ga obiskovali člani kmetijskih in kmetijsko-obdelovalnih zadrug — bodoči brigadirji iz ljutomskega in radgonaškega okraja, okraja Maribor-okolica in zadrugniki iz gorjske oblasti. V tečaj se je vpisalo 30 tečajnikov in so ga razen štiri, ki so zaradi bolezni odpili, vsi danes prav dobrim uspehom zaključili. Plan za vzgojo novih kadrov je najbljše izpolnil radgonaški okraj, ki je poslal v tečaj samo dva zadrugnika. Tečaj je obiskovalo tudi 6 brigadirjk.

Glavni predmeti v tečaju so bili organizacija dela, planiranje in normiranje v obdelovalnih zadrugah, vinogradništvo ter sadrjarstvo, osnove politične ekonomije, poleg tega pa še slovenščina in računstvo. Strokovne predmete so predavali strokovnjaki državnega posestva, druge predmete pa učitelji tukajšnje osnovne šole. Poleg teoretičnih predmetov so imeli tečajniki tedensko dvakrat po 4 ure praktičnih vaj. Teoretični pouk je trajal dnevno od 7. do 12., ostali čas pa so uporabljali za praktične vaje in za študij. Tečaj je internatsko uredjen in so tečajniki preskrbljeni s stanovanjem in hrano, Ministrstvo

za kmetijstvo je nudilo vodstvu tečaja, kakor tečajnikom samim, vso materialno in moralno pomoč.

Uspehi tečajnikov so, kakor smo že omenili, prav dobri, čeprav so imeli nekateri v začetku težave v osnovnih predmetih, ki pa so jih s pridnostjo in vestnostjo, kmalu premosili. Uprava tečaja si je svestna, da bodo absolventi tečaja pridobljeno znanje v tečaju kot bodoči brigadirji v zadrugah s pridom uporabljali. Z racionalnejšim delom bodo dvignili proizvodnjo v naših zadrugah.

Ijedno-politično so se vzgajali tečajniki s sistematičnimi političnimi predavanji ter z dnevnim čitanjem naših časnikov. Sodelovali so pri prehodnih proslavah in sindikalnih prireditvah ter se vključevali v krajevno politično delo predvsem pri zadržkih volitvah in v sestankih LMS.

Tečaj je bil zaključen s kratko kulturno prireditvijo ter z razdelitvijo nagrad in pohval najboljšim tečajnikom. Nekateri tečajniki, ki se v začetku niso mogli zvesti v novi položaj, so zdaj kar neradi odhajali. Zavešt teh zadrugnikov brigadirjev se je visoko dvignila. S to zavestjo pa se bodo nedvomno dvignili tudi uspehi po naših obdelovalnih zadrugah. Novi brigadirski tečaj, ki bo sprejel največ 40 tečajnikov, začne na Kapeli 10. januarja 1950.

Poplave v Izraelu. Zaradi nedavnega močnega deževja je voda poplavlila več taborišč, v katerih je stanovala večina od 90.000 novih priseljencev v Izraelu, posebno dve taborišči pri Tel Avivu, kjer je sedaj 15.000 oseb brez strehe. Dež in poplave so onesposobili vse ceste, ki vodijo v Negev ter izolirali mnogo kolonij, ki jih prehranjujejo z letali.

Protestna sopenica delavcev tobačne in živilske industrije ter gostinstva

Ob zaključku svojega zasedanja v Zagrebu je četrti plenem centralne uprave Sindikatov delavcev in nameštencev tobačne in živilske industrije ter gostinstva sprejel protestno sopenico zaradi informbirojske gonje, ki je zdaj predvsem naperjena proti sindikalnemu gibanju v naši državi.

Z že znanimi nasilnimi načini je bila naša delegacija onemogočena udeležba na ustanovni konferenci mednarodne sindikalne zveze delovnih ljudi živilske in tobačne industrije ter gostinstva, ki je bila prejšnji mesec v Sofiji. Na tej konferenci so obrekovali naše sindikate in napadali in pobudniki vseh laži niso imeli toliko poguma, da bi povedali udeležencem konference, kako je bolgarska vlada preprečila jugoslovanski delegaciji udeležbo. Plenem zahteva, naj vodstvo Svetovne sindikalne federacije odločno nastopi proti takemu ravnanju, ki škoduje tudi sami Svetovni sindikalni federaciji in delavskemu gibanju vsega sveta. Svetovna sindikalna federacija mora v svojem in v interesu vsega delavstva na vsak način preprečiti, da bi sama postala orodje politike ogrožanja svobode in neodvisnosti malih narodov.

Na poti osamosvojitve v gradnji telefonskih naprav

Na prizadevanje biroja za razvoj telefonskih in brzajavnih zvez pri poštne ministrstvu v Beogradu smo v zadnjem letu dosegli velike uspehe v znanstveno raziskovalnem delu s področja telefonskih zvez. Med prvimi nalogi biroja je bilo preučevanje možnosti zmanjšanja debeline nadzemskih in podzemskih telefonskih žic. Namesto žic v debelini 1 in pol milimetra, bomo od sedaj izdelovali žice za nadzemjske telefonske zveze v debelini 1,2 mm, ne da bi zaradi tega trpela sigurnost zvez in kakovost telefonskih razgovorov. Izdelovanje tanjših žic nam bo prineslo samo v proizvodnih stroških letni prihranek 600.000 din in precejšnji prihranek bakra, tudi žice za podzemelske kable bodo v bodoče za eno desetinko milimetra tanjše.

Druga velika naloga biroja je bila proučiti najboljše in najprimernejše telefonske naprave in ugotoviti najprimernejši tip visokofrekvenčnih naprav za čim boljše izkoriščanje telefonskih linij. V začetku prihodnjega leta bodo v inštitutu za elektrozeve v Ljubljani izdelali prototip take telefonske naprave za bodočo serijsko proizvodnjo.

Strokovnjaki biroja tudi podrobno proučujejo tehniko izkoriščanja ultrakratkih radijskih valov za telefonski promet. V državah z razvito tehniko imajo že take telefonske zveze, ki omogočajo hkrati do 60 telefonskih razgovorov na enem valu. Na prvi Beograd-Zagreb bi bila uporaba telefonske zveze na podlagi ultrakratkih valov dva in polkrat cenejša kakor sedanjí sistem zračnih telefonskih vodov. Razen tega bi bila taka zveza tudi zasneljivejša.

Biro je dal tudi predlog za poseben tip telefonskih central, ki jih bomo doma izdelovali. Biro se je oddolžil za najnovje tip, ki ga uporabljajo na Švedskem, ker ima preprosto konstrukcijo in se najlaže vzdržuje. Izdelovanje takih telefonskih central je že prevzel kolektiv tovarne Nikola Tesla.

Strokovnjaki biroja za razvoj telefonskih in brzajavnih zvez se podrobno ukvarjajo tudi s proučevanjem perspektive nadaljnjega razvoja telefonskih zvez glede na nagli razvoj našega gospodarstva. Eden izmed teh problemov je uvedba avtomatskih telefonskih zvez v medkrajevnem prometu. Morda ni več daleč čas, ko bomo imeli tak sistem telefonskih zvez, ki bo omogočil vsakemu telefonskemu naročniku, da se sam zveže s katerim koli telefonskim naročnikom v vsakem večjem kraju države.

Zadruga v Apačah za dvig svoje proizvodnje

Kmetijska obdelovalna zadruga Edvarda Kardelja v Apačah, ki je imela v začetku leta 1949, le 6 ha zemlje, se je z vstopom novih 8 družin med letom povečala na skupnih 193 ha 38 a. V proizvodni plan za leto 1950, je vnesla zadruga, da bo povečala svojo dosedanjo orno površino za 6 ha, kar bo dosegla s preoranjanjem travnikov. Novi proizvodni plan določa, da se bo jesenska setvena površina povečala za 4 ha, skupna njivska površina pa se bo povečala od 87 na 113 ha. Tudi oljni pepci so odmerili en hektar več kakor lani. Površina za spomladansko setev bo povečana za 9 ha, pri krmilskih rastlinah pa za 4 ha. Krompirja bodo zasadili 3 ha več kakor lani. Sadonosnik bodo povečali: od 90 na 115 dreves.

Z nakupom in domačo vzrejo se bo dvignila tudi proizvodnja pri živini. Danes imajo 63 goved, konec

leta 1950, pa jih bodo imeli že 161. Ta dvig proizvodnje bo posebno viden pri svinjereji. Od 51 svinj bodo dvignili število na 208 in še 315 piščancev za oddajo. Razen tega bodo sprejeli nekaj prašičev v rejo.

Izven plana so zadrugniki na pobudo predsednika in knjigovodje zgradili z lastnimi sredstvi svinjak za 140 svinj. Za obdelavo 193 ha zemlje bodo skozi vse leto potrebovali 14.060 delovnih ur.

Vse proizvodne viške bodo prodali po vezanih cenah, s čimer bodo preprečili vsako spekulacijo. Plan potrebe materiala predvideva nabavo 40.000 kosov zidne in 15.000 kosov strešne opeke in to za gradnjo svinjaka, sušilnice in razna popravila. Za vzgojo kadra bodo poslali v tečaj po enega knjigovodjo, traktorista, živinorejskega in poljedelskega brigadirja.

V zadnjem času sta gozdarsko avto podjetje in gozdno gospodarstvo skupno organizirala nekoliko letošč ekipo delavcev, ki bo zaposlena izključno s popravilom gozdnih poti, potrebno pa bi bilo, da bi tudi uprava za ceste posvečala več pažnje oskrbovanju in popravilu cest, posebno tistih, po katerih se dnevno prevažajo večje količine lesa.

V dan jugoslovanske armade so v vojnom trgovskem podjetju Postojna na dan jugoslovanske armade so v vojnom trgovskem podjetju Postojna proglasili prve udarnike. Ta naslov si je osvojilo pet krojačev in lva čevljarja, ki so presegali dnevno normo za 30 do 40 %. Udarnik je postal tudi Franc Zele, ki je normo presegal tudi za 45 %. Tovariš Franc Zele je bil med vojno Titov gardist in je prejel dve odlikovanji za hrabrost. Ob tej priliki je tudi 13 najboljših delavcev dobilo denarne nagrade.

Podjetje je do dneva Armije izpolnilo svoj letni plan. Delavci so v tekmovanju opravili 3632 prostovoljnih delovnih ur. Pri protovojnem letu so se prav posebno dobro izkazali tovariši: Andrej Danej, Franc Zele in Antonija Jurca.

Novi proizvodi kovinske industrije Srbije

Podjetja glavne direktije kovinske industrije LR Srbije, ki je te dni izpolnila letni plan, so v letošnjem letu začela serijsko proizvajati vrsto novih proizvodov. Tako je kovinska industrija Srbije prvič v naši državi začela izdelovati pasterizatorje, ki jih nismo mogli dobiti iz inozemstva, kjer znaša dobavni rok 2 leti. Kolektiv tovarne »David Pajića« je izdelal prve flotacijske naprave za naše rudnike, kakor tudi razne naprave za železarstvo v Sisku in prototip moderne sušilnice za koruzo. Tovarna za precizno mehaniko v Beogradu pa bo že prihodnje leto začela serijsko izdelovati bule.

Prvi udarniki v vojnom trgovskem podjetju Postojna

Na dan jugoslovanske armade so v vojnom trgovskem podjetju Postojna proglasili prve udarnike. Ta naslov si je osvojilo pet krojačev in lva čevljarja, ki so presegali dnevno normo za 30 do 40 %. Udarnik je postal tudi Franc Zele, ki je normo presegal tudi za 45 %. Tovariš Franc Zele je bil med vojno Titov gardist in je prejel dve odlikovanji za hrabrost. Ob tej priliki je tudi 13 najboljših delavcev dobilo denarne nagrade.

Podjetje je do dneva Armije izpolnilo svoj letni plan. Delavci so v tekmovanju opravili 3632 prostovoljnih delovnih ur. Pri protovojnem letu so se prav posebno dobro izkazali tovariši: Andrej Danej, Franc Zele in Antonija Jurca.

Novi proizvodi kovinske industrije Srbije

Podjetja glavne direktije kovinske industrije LR Srbije, ki je te dni izpolnila letni plan, so v letošnjem letu začela serijsko proizvajati vrsto novih proizvodov. Tako je kovinska industrija Srbije prvič v naši državi začela izdelovati pasterizatorje, ki jih nismo mogli dobiti iz inozemstva, kjer znaša dobavni rok 2 leti. Kolektiv tovarne »David Pajića« je izdelal prve flotacijske naprave za naše rudnike, kakor tudi razne naprave za železarstvo v Sisku in prototip moderne sušilnice za koruzo. Tovarna za precizno mehaniko v Beogradu pa bo že prihodnje leto začela serijsko izdelovati bule.

Novi proizvodi kovinske industrije Srbije

Podjetja glavne direktije kovinske industrije LR Srbije, ki je te dni izpolnila letni plan, so v letošnjem letu začela serijsko proizvajati vrsto novih proizvodov. Tako je kovinska industrija Srbije prvič v naši državi začela izdelovati pasterizatorje, ki jih nismo mogli dobiti iz inozemstva, kjer znaša dobavni rok 2 leti. Kolektiv tovarne »David Pajića« je izdelal prve flotacijske naprave za naše rudnike, kakor tudi razne naprave za železarstvo v Sisku in prototip moderne sušilnice za koruzo. Tovarna za precizno mehaniko v Beogradu pa bo že prihodnje leto začela serijsko izdelovati bule.

ZAKLJUČEK DRUGEGA KONGRESA KNJIŽEVNIKOV JUGOSLAVIJE

Tretji dan II. kongresa književnikov Jugoslavije v Zagrebu so izpolnile diskusije o vseh poročilih, katerih se je udeležilo mnogo članov zveze iz vseh republik.

Udeleženci kongresa so se spopadli z ureditvijo in nadaljnjih nalogah svoje organizacije in resolucijo proti obredovalni kampanji Informbiroja.

Delovna vnema mladine goriskega okraja

Mladina goriskega okraja je pri raznih delovnih akcijah opravila le toš nad 250.000 prostovoljnih delovnih ur in pride tako na vsakega člana mladinskih organizacij povprečno po 250 ur.

Z delom za združništvo se je posebno odlikoval mladinski aktiv v Nembem, kjer je izven zadruga le nekaj osamljenih kmetov, medtem ko je v zadrugi posesti že 90% zemljišča.

Ali so državna odkupna podjetja res tako okorna?

Naš ljudje, ki imajo opraviti z odkupi, so se navadili misliti pri tem v prvi vrsti na krompir, žito, živino, mleko in podobno, skratka na pridelke, ki jih zajema obvezni odkup.

Odkupom še sploh niso začeli, drugi zopet kakor Ljubljana-okolica, Celje-okolica, Grosuplje in Dravograd pa so odkupili doslej samo malenkostne količine.

Osnovni razlog za slabe uspehe pri teh odkupih je v tem, kar smo omenili v prvem odstavku. Ker ne gre za obvezno oddajo, zanemarjajo to nalogo tako okrajni in krajevni ljudski odbori, kakor tudi odkupna podjetja.

Planiranje letnih dopustov

V naši socialistični državi bodo leta 1950. še veliko večje množice delovnih ljudi kakor doslej deležne letnih dopustov v naših najlepših območjih in letoviščih.

Pri tem je treba upoštevati ne samo to, da je treba dopuste spraviti v sklad s planskimi nalogami, temveč tudi to, da se začne čas dopustov že zgodaj spomladi in da traja do pozne jeseni.

V pogledu te organizacije so bile že razglase razne smernice. Tako bodo organizirani iz Beograda za dopustnike posebni vlaki v primorske kraje.

Novo leto - praznik otrok - bodo proslavili v Zagrebu in po vsej Hrvaški s posebnimi prireditvami. Tako bodo naredili v Splitu, Reki, Osijeku in drugih mestih posebne dekoracije z motivi iz pravljič.

V Zagrebu bodo trajale svečanosti pet dni. Prostore Zagrebške velesjeme, kjer bodo vse prireditve, so izpremenili delovno in pravljično mesto.

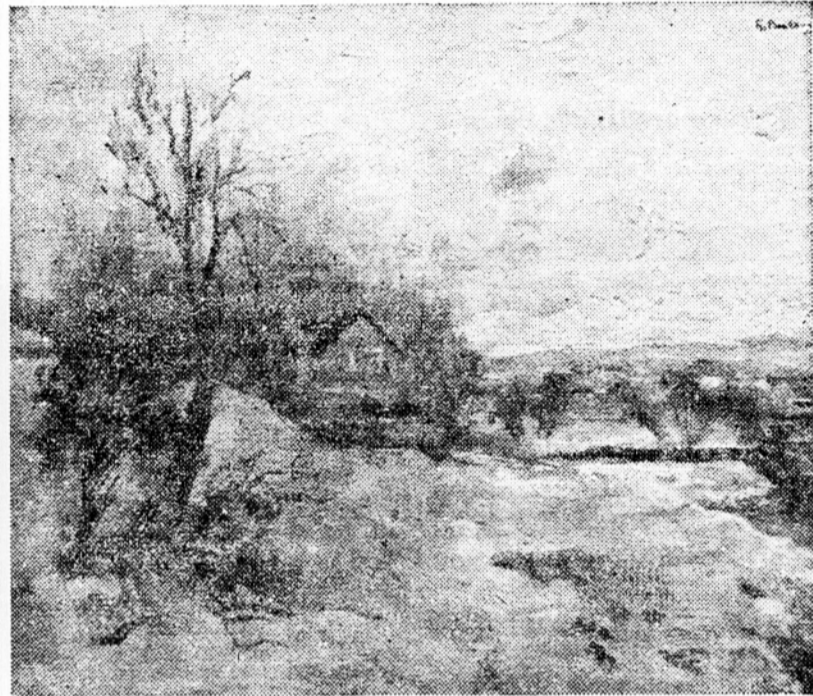
Novo leto - praznik otrok - bodo proslavili v Zagrebu in po vsej Hrvaški s posebnimi prireditvami. Tako bodo naredili v Splitu, Reki, Osijeku in drugih mestih posebne dekoracije z motivi iz pravljič.

Kolektiv cestne železnice v Ljubljani - najboljši med podjetji za lokalni promet

Dne 27. decembra je bila v prostorih sindikalnega doma cestnih železničarjev na Celovški cesti svečana proslava v počastitev in odlikovanje delovnega kolektiva električne cestne železnice Ljubljana.

Doseženi uspehi so vzpodbudili sindikalno podružnico, da je na omenjeni svečanosti sprejela obveznost za leto 1950.

Kljub vsem težavam v zvezi s pomanjkanjem kadra je kolektiv cestne železnice v tretjem planskem letu ne samo dosegel, temveč celo presejal planske naloge.

France Pavlovec: Slovenska pokrajina (olje) Obiščite razstavo slik Antona Gojmirja Kosa in Franceta Pavlovca v Moderni galeriji.

Obdelovalne zadrage v radgonskem okraju se pripravljajo na novo proizvodnjo

V radgonskem okraju je doslej 16 obdelovalnih zadrug (od teh 13 poljedelskih ter tri vinogradniške in 8 ekonomij).

Te dni so zadrage sprejemale finančne in proizvodne pplane. Finančni planov še ni od novostanovljenih zadrug Trate, Rožički vrh in Galušk. Krive so zadrage same, ker so temu posvečale premalo pozornosti.

stki donos je planiran na 27,3 hl. Navno bodo zasadili 12.000 trsnih stebelc. Planirana vrednost enega storilnega dne znaša 91,40 din.

Globoko oranje so zadrage izvedle zaradi pomanjkanja delovne sile (vsaj tak se zadržniki izgovarjajo) le 25 odstotno; če bo vreme ugodno, bodo dosegli 50 odstotkov plana teh del.

Doma smo začeli izdelovati duralumin

Ze poleti so v laboratoriju tovarne aluminija v Lozovcu pri Sibeniku izdelali tehnološki proces pridobivanja zlitine duralumin. Sedaj so pripravili za redno proizvodnjo te važne zlitine tako napredovale, da bodo že v januarju začeli plansko izdelovati potrebne količine duralumina.

Pet let glasila madžarske narodne manjšine

Pred petimi leti je začel izhajati v Novem Sadu dnevnik »Magyar Szó«, glasilo madžarske narodne manjšine v Vojvodini. Ta list ima že od svojega začetka važno vlogo v političnem in kulturnem življenju vojvodinskih Madžarov.

Prvi absolventi nižje strojne šole v Donjem Miholjcu

Nižjo strojno šolo v Donjem Miholjcu, ki je prva šola te vrste v naši državi, je zapustilo z dobrimi učnimi uspehi 35 mladih gojencev.

O nekaterih uprašanjih KRITIKE IN SAMOKRITIKE ZSSR

Idealizem Zdanovega zakona je v tem, da je ta zakon slaba, nepravilna, zgolj formalistična uporaba splošnega dialektičnega zakona o svetu kot bolu in enotnosti protislovij. Ta splošni dialektični zakon določa obliko in vsebino svetovnega procesa.

Življenju ZSSR, v partiji, v ekonomiki in znanosti deluje vzkorna kritika in samokritika. Naše pobiranje Zdanovega idealizma bi bilo namreč enostransko, če ne bi postuhal Marx in v praksi iskali potrdila o resničnosti tistega, kar trdi Zdanov.

Vprašanje - pravi Marx - ali je človeškemu mišljenju lastna konkretna resnica, sploh ni vprašanje teorije, marveč praktično vprašanje. Človek je dolžan v praksi dokazati resničnost, t. j. stvarnost in silo, obojestransko svojega mišljenja.

Praven bomo nadaljevali, nam velja dolžnost, pojasniti, kako v praksi, v življenju ZSSR, v partiji, v ekonomiki in znanosti deluje vzkorna kritika in samokritika.

Praven bomo nadaljevali, nam velja dolžnost, pojasniti, kako v praksi, v življenju ZSSR, v partiji, v ekonomiki in znanosti deluje vzkorna kritika in samokritika.

Praven bomo nadaljevali, nam velja dolžnost, pojasniti, kako v praksi, v življenju ZSSR, v partiji, v ekonomiki in znanosti deluje vzkorna kritika in samokritika.

Praven bomo nadaljevali, nam velja dolžnost, pojasniti, kako v praksi, v življenju ZSSR, v partiji, v ekonomiki in znanosti deluje vzkorna kritika in samokritika.

Praven bomo nadaljevali, nam velja dolžnost, pojasniti, kako v praksi, v življenju ZSSR, v partiji, v ekonomiki in znanosti deluje vzkorna kritika in samokritika.

Praven bomo nadaljevali, nam velja dolžnost, pojasniti, kako v praksi, v življenju ZSSR, v partiji, v ekonomiki in znanosti deluje vzkorna kritika in samokritika.

Praven bomo nadaljevali, nam velja dolžnost, pojasniti, kako v praksi, v življenju ZSSR, v partiji, v ekonomiki in znanosti deluje vzkorna kritika in samokritika.

Ljudska PROSVETA

Na Jesenicah so železničarji 17. decembra ustanovili svoje sindikalno kulturno umetniško društvo »Krivec Ivana«. V zgodnji sindikalni dvorani v kurilnici je bil ustanovni občni zbor, na katerem je dramatski odsek dal prizor iz Cankarjevega »Hlapca Jerneja«.

V Postojni je SKUD »Stane Semč-Dakič« prikazalo opereto Radovana Gobca »Planinska rožar«, pri kateri sodeluje okrog 60 oseb iz pevskega zbora, orkestra, baleta in dramske skupine.

Pred II. kongresom Ljudske prosvete bodo na Ledniku v radgonskem okraju še pred Novim letom ustanovili izobraževalno umetniško društvo. Do kongresa bodo ustanovili še izobraževalna umetniška društva na Velki, v Apačah in v Negovi.

S 1. januarjem spremerimo zaračunavanje davka na dohodek delavcev in uslužbencev

V Uradnem listu FLRJ št. 108 (z dne 15. dec. 1948) in v Finančnem zborniku št. 50 (z dne 31. dec.) so objavljena navodila za obračunavanje in pobiranje davka na dohodek delavcev, namešencev in uslužbencev z letničnimi davki od mesečnih, petnajstdnevnih, tedenskih in dnevnih zaslužkov.

Primeri zaračunavanja tega davka: 1. Mesečni zaslužek znaša 4930 din. V lestvici za mesečne prejemke je do 4000 din. presegla 4900 din, a ne presegla 5000 din. plača 272 din davka.

2. Petnajstdnevni zaslužek znaša 2470 din. V lestvici za petnajstdnevne prejemke je do 2400 din. presegla 2450 din, a ne presegla 2500 din. plača 126 din davka.

Davek je treba torej zaračunati v okviru stopenj, ki so objavljene v Uradnem listu ali Finančnem zborniku in se ne smejo upoštevati razlike, ki bi nastale, če bi se izračunalo davko na osnovi davka z mesečnimi stopnjami.

V finančnem zborniku je v lestvici davka za petnajstdnevne dohodeke izpuščena davčna osnova od 8450 din do 3500 din, kar pomeni, da se davka davek 248 din. V toliko je treba predmetno lestvico popolniti.

»Seveda, vzkrok, da na filozofski fronti zaostajamo, ni v zvezi z nobenimi objektivnimi pojomi. Objektivni pojomi so ugodni kakor še nikoli, gradivo, ki čaka na znanstveno analizo in posplošenje, je velikansko. Vzroke, da na filozofski fronti zaostajamo, je treba iskati na področju subjektivnega.«

Vzroke bi bilo torej treba iskati na področju subjektivnega. Ta sklep je netočen in ga nikakor ne bi mogli spraviti v sklad s tem, kar je rečeno zgoraj: če kaj polja ni niti osamljen niti slučajen, tedaj njegov vzrok neha biti in ne more biti subjektiven.

Toda pojdmio z Zdanovom naprej. Zdanov kar s prstom pokaže na krivca: »Krivda, da filozofska fronta ni v prvih vrstah ideološkega dela, zadene v veliki meri tudi tovariša Aleksandrova.«

V čem pa je njegova krivda? »Tovariš Aleksandrova žal ni sposoben, da bi napake v delu ostro kritično odkrival. Svoje sile ostro precepuje, ne oprira se na izkušnje in znanje širokega kolektiva filozofov.«

To so res subjektivne lastnosti Aleksandrova, toda mar je to vse? Zdanov nadaljuje: »Vprašanja filozofije, 1/1947, str. 268-269. Prav tam, str. 269. Prav tam, str. 269. Prav tam, str. 269.«

